

Célhoz az eszköz

A szolgáltatóorientált szemléletmód példa nélküli rugalmasságot, hatékonyabbá váló üzleti folyamatokat és jelentős költségmegtakarítást ad a vállalatoknak. Fontos azonban látni, hogy minden szervezetnél mások a konkrét célok és ezek eltérő jellegű SOA-megoldásokat kívánnak.

Egyes vállalatoknál az üzleti folyamatok felgyorsítása, egyszerűsítése, másoknál a szervezeti átalakítás, egy rugalmasabb architektúra kiépítése vagy éppen a meglévő infrastruktúra védelme a fő szempont – mutatott rá **Nagy Zoltán**, az Alerant Informatikai Zrt. szakértője.

SZOLGÁLTATÁSBUSZOK

Az infrastruktúra átalakítása az új szemléletmód szerint gyakran elkerülhetetlen és sok kihívással jár. A szolgáltatások és rendszerek közötti kapcsolatok száma robbanásszerűen megnő, ugyanakkor alapvető igény a központi karbantarthatóság, monitorozhatóság, paramétereizhetőség. Olyan integrációs megoldásra van tehát szükség, amely

a SOA-alapelveknek is megfelel, így biztosítja a szolgáltatáshívó és -nyújtó komponensek laza csatolását, a szolgáltatások újrafelhasználhatóságát, felderíthetőségét, valamint központi kezelését.

– A szolgáltatásbusz (Enterprise Service Bus, ESB) a logikai architektúra olyan komponense, amely a SOA-alapelvekhez igazodva ad integrációs megoldást – mondta **Nagy Zoltán**. – Az ESB definíciói nem határoznak meg további konkrétumokat, tényleges szerepét az egyedi használati esetek szabják meg. A SOA-bevezetésénél emiatt gyakran merül fel a kérdés, hogy milyen ESB-megoldást alakítsunk ki. A legfontosabb elvárás, hogy támogassák a szabványokat, az üzenet- vagy eseményalapú kommunikációt, az üzenet- és protokolltranszformációt,

ókat, a szolgáltatás- és üzenetszintű biztonságot, valamint tegyék lehetővé a tartalomalapú irányítást és az SLA-kritériumok kezelését, monitorozását. Az ESB bevezetések az újrafelhasználhatóság eredményeképpen a vállalatok hamar szembesülnek azzal a problémával, hogy a rendszerek szolgáltatásait más alkalmazások is elkezdik használni, így az előre becsültnél jóval nagyobb terheléssel kell szembenéznük. Fontos tehát a védelmük.



Nagy Zoltán

szakértő
Alerant Zrt.

túra-védelmi megoldások másik alapvető feladata, hogy ellenőrzés alatt tartásuk a hívó alkalmazásoktól érkező kéréseket, megvédve így a háttérrendszereket a túlterheléstől. A feladatot ellátó komponens gyakran külön elemként jelenik meg az architektúrákban (*gateway* vagy *gate keeper*), de a gyakorlatban jellemző az is, hogy ezt az ESB vagy annak eszközkészletével implementált egyedi megvalósítás végzi.

– A túlterhelésvédelmet

célszerű úgy megvalósítani, hogy hívó rendszerenként és szolgáltatásonként külön-külön határozhatjuk meg az SLA-kritériumokat, így az időalapú mérőszámokat vagy az áteresztőképességgel kapcsolatos feltételeket – emelte ki a szakértő. – Tapasztalataink azt mutatják, hogy a SOA-architektúrából származó előnyöket a vállalatok akkor tudják hasznosítani, ha már a bevezetésnél pontosan ismerik elvárásaikat és céljaikat, s ennek megfelelő egyedi, testre szabott megoldást hoznak létre. A kezdeti döntések, a helyes irány és stratégia megválasztása kulcsfontosságú.

INFRASTRUKTÚRA-VÉDELEM

A SOA-architektúrákban a hívó rendszerek jogosan várják el, hogy elküldött kéréseikre a megadott időn belül garantáltan választ kapjanak. Bár a *timeout* kezelése a szolgáltatásbuszok alapvető feladata, gyakran van szükség egyedi megoldásokra. Jellemző, hogy a hívó rendszerek az elküldött üzenetben megadják azt az időtartamot, ameddig „hajlandók” a válaszra várni, a háttérrendszerek pedig garantálják, hogy az üzenet feldolgozására nem fordítanak ennél több időt. Az infrastruk-

SOA: start!

A szolgáltatóorientált szemléletmód kialakítása számos nagyvállalatnál jelentős előnyökkel járhat. A szervezetnek azonban tisztáznia kell, hogy a SOA bevezetésével milyen konkrét előnyökre számíthat, és melyek azok a fókussterületek, amelyeknél mindenképpen érdemes azt alkalmaznia. Egy SOA-bevezetés sikere az informatikai és üzleti oldal együttműködésén és a SOA-val elérhető célok megértésén is múlik.

Az új szemlélet átfogó bevezetését egyrészt az teszi szükségessé, hogy a SOA alapját képező üzleti folyamatok kialakítását az IT- és üzleti oldalnak egymást támogatva kell elvégeznie. Ennél talán még fontosabb, hogy az informatikai architektúra kiépítésében az üzleti oldalnak is nagy szerep jut, hiszen azt az IT-területnek a stratégiai és üzleti célok alapján kell meghatározni. A SOA ugyanis nem szab meg kötelező módon eszközöket, technológiákat és megoldásokat. A kialakítandó informatikai infrastruktúrát

mindig a vállalat konkrét céljai és meglévő rendszerei határozzák meg.

– Az új megközelítés új típusú kihívások elé állítja a szervezeteket – mondja **Darmai Gábor**, az Alerant Zrt. technológiai igazgatója. – Első lépésként valamennyi területnek együtt kell működnie az üzleti és informatikai célok megfogalmazásában és összehangolásában. A vállalat IT-osztályára sok esetben nagy nyomás nehezedik üzleti oldalról, így érzi, hogy új szemléletű informatikai infrastruktúrára és működésre lenne szükség. Az üzleti oldal



Darmai Gábor

technológiai igazgató
Alerant Zrt.

viszont sokszor nem látja világosan ennek konkrét előnyeit. A vállalatok ezért fontosnak tartanak, hogy az üzleti oldal felmérhesse, majd elemezhesse a várható eredményeket, ezzel párhuzamosan az IT megvizsgálhassa az egyes megoldások hatékonyságát. Az a tapasztalatunk, hogy a SOA-bevezetések jellemzően ebben a szakaszban torpannak meg.

A technológiai igazgató hangsúlyozta, hogy a célok és megoldási lehetőségek felvázolásához és elemzéséhez nincs szabványos módszertan, csak a már végrehajtott bevezetések-nél szerzett tapasztalatok segíthetnek. Az Alerant ezért hozta létre SOA Start szolgáltatását. Ez a SOA-bevezetés előtt álló nagyvállalatokat, intézményeket abban segíti, hogy saját vállalati környezetükben megvizsgálják a várható előnyöket, felmérjék a kihívásokat, és megalkossák a testre szabott SOA-bevezetési koncepciójukat.

Az Alerant és tanácsadó partnere, a BCA Hungary a bevált gyakorlat tapasztalatai alapján alakította ki a bevezetés különböző szakaszaival és területeihez kapcsolódó módszertanait. Mindez



Deák András

ügyvezető igazgató
BCA Hungary

megadja a keretet és a formát ahhoz, hogy az adott cég átgondolhassa saját elvárásait, számításba vegye a projektben felhasználható adottságait és a megvalósítás lehetséges útjait.

– A SOA-bevezetés előtt álló cégek ezáltal lehetőséget kapnak arra, hogy megvizsgálják, melyek azok az üzleti és informatikai kulcsterületek, ahol az új SOA-stratégiától eredményt várhatnak – mondta **Deák András**, a BCA Hungary ügyvezetője. – Egy IT-szabályrend-

szer koncepciójának megalkotása után pedig képet kapnak arról is, hogy melyek azok az informatikai kérdések, amelyek szerepet játszanak a meghatározott célok megvalósításában. Az indulás előtt ezenkívül nagy vonalakban áttekinthetik, milyen működési és szervezeti változtatásokat kell majd végrehajtaniuk. Így mindez később, a projekt folyamán nem érheti őket felkészületlenül.

Az ügyvezető igazgató szerint a SOA Start legfontosabb eredménye mégis az, hogy meghatározza, miként lehet a vállalatnál a SOA-szemléletmódot meghonosítani, megteremtve így az összhangot az üzleti és az IT-oldal között.